

CENNET MÜ'MİNLERİN TEKELİNDEDİR

Prof.Dr.Talât KOÇYİĞİT

A.Ü.İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

İslâm dîni îman ve amel üzerine bina kılınmıştır. Amel olmaksızın îmandan, îman olmaksızın İslâm'dan söz edemez, herhangi bir kimse hatırına da olsa, bunlardan birini görmezlikten gelemesiniz. Zira bu dînin sâhibi Allah'tır ve O da dînini böyle vazetmiş ve peygamberleri vasıtasıyla kullarına böyle öğretmiştir. Bu sebeptir ki Kur'ân-ı Kerim'in her yerinde, insanları îmana davet eden ilâhî hitabın ardında âmâl-i sâlihadan söz edildiği ve bunlardan birinin veya birkaçının siyak ve sibaka göre zikredildiği açıkça görülür. Meselâ Bakara sûresinin 177 nci âyetinde şöyle buyurulmuştur:

ليس البر ان تولوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب ولكن البر من امن بالله واليوم الآخر والملائكة والكتاب والنبين واتى المال على حبه ذوى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل والسائلين. وفى الرقاب واقام الصلوة واتى الزكوة والموفون بعهدهم اذا عاهدوا والصابرين فى الباساء والضراء وحين الباس اولئك الذين صدقوا واولئك هم المتقون.

"İyilik (birr), yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Fakat iyilik, o kimsenin iyiliğidir ki, o, Allah'a, âhiret gününe, meleklerle, Kitab'a, peygamberlere îman etmiştir. Mal sevgisine rağmen onu yakınlarına, yetimlere, düşkünlere, yolda kalmışlara ve kölelerin kurtuluşuna vermiştir. Namazı dosdoğru kalmış, zekâtı vermiş, ahidleştikleri zaman ahidlerini yerine getirmişlerdir. Zorda, darda ve savaşta sabırlıdırlar. İşte doğrunu söyleyenler onlardır; takvâ sâhibi olanlar da onlardır".

من عمل صالحاً من ذكر او انثى وهو مؤمن فلنجيبه حيوه طيبة ولنجزينهم اجرهم باحسن ما كانوا يعملون.

"Erkek ve kadından her kim îman etmiş olarak sâlih amel işlerse, ona güzel bir hayat yaşatırız. (Kıyamet günü de) onlara ecirlerini, işlemiş olduklarının en güzeliyle öderiz" (Nahl sûresi, 97).

ليجزى الذين آمنوا و عملوا الصالحات من فضله انه لا يحب الكافرين

"(O gün insanların bölük bölük olmaları) Allah'ın, îman edenleri ve sâlih amel işleyenleri lutfu ile mükâfatlandırması içindir. Allah, şüphesiz kâfirleri sevmez." (Rûm sûresi, 45).

الا من تاب وأمن وعمل صالحاً فأولئك يدخلون الجنة ولا يظلمون شيئاً
"Ancak tövbe eden, îman eden ve sâlih amel işleyen kimseler, işte bunlar cennete girecekler ve hiç haksızlığa uğratılmayacaklardır." (Meryem sûresi, 60).

واتى لغفار لمن تاب وأمن وعمل صالحاً ثم اهتدى.

"Gerçektir ki ben, tövbe eden, îman eden, sâlih amel işleyen, sonra da hidayet bulan kimselere karşı çok bağışlayıcıyım." (Tâ-hâ sûresi, 82).

فأما من تاب وأمن وعمل صالحاً فعسى ان يكون من المفلحين.

"Amna kim tövbe eder, îman eder ve sâlih amel işlerse, onun kurtuluşa eren kimselerden olması mümkündür." (Kasas sûresi, 67).

وما أموالكم ولا اولادكم بالئى تقرىكم عندنا زلفى الامن آمن وعمل صالحاً فاولئك لهم جزاء الضعف بما عملوا وهم فى العرفات آمنون.

"(Ey insanlar!) Sizi bize yaklaştıracak olan, ne mallarınız ve ne de evlâdlarınızdır. Ancak îman eden ve sâlih amel işleyen kimseler için böyle değil. Onlar için, yaptıklarına karşılık kat kat mükâfat vardır. Onlar cennet odalarında güven içindedirler." (Sebe' sûresi, 37).

الا من تاب وأمن وعمل عملاً صالحاً فأولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات وكان الله غفوراً رحيماً.

"Ancak tövbe eden, îman eden ve sâlih amel işleyenler başka. Allah, onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir." (Furkan sûresi, 70).

ويشر الذين آمنوا وعملوا الصالحات ان لهم جنات تجري من تحتها الأنهار...

"İman edenlere ve salih amel işleyenlere, altlarından ırmaklar akan cennetler olduğunu müjdele..." (Bakara sûresi, 25).

ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات وأقاموا الصلاة وآتوا الزكاة لهم اجرهم عند ربهم ولا خوف عليهم ولا هم يحزنون.

"İman edenlerin, sâlih amel işleyenlerin, namazı hakkıyla edip zekâtı verenlerin Rabları katında mükâfatları vardır; onlara korku yoktur; mahzun olacaklar da onlar değildir." (Bakara sûresi, 277).

Bu çeşit âyetlerden daha pek çok örnek vermek mümkündür. Ancak burada zikredilen örnekleri ve diğer benzerlerini görüp okuduktan sonra, akla şu sorunun gelmesi mukadderdir: Allahu Ta'âlâ'nın iman edilmesini istediği şeyler nelerdir? Bu, sadece Allah'a imandan mı ibarettir; yoksa bunun yanında iman edilmesi gereken başka şeyler de var mıdır?

Bu sorular, İslâm'ı az çok bilen herkes tarafından cevaplandırılabilir sorulardır; zira Kur'ân-ı Kerim'in pek çok âyeti bu soruların cevaplarını açıklayan bilgilerle doludur. Meselâ Bakara sûresinin sonundaki 285. âyette iman esaslarından dördü zikredilmiş ve şöyle denilmiştir:

أمن الرسول بما أنزل إليه من ربه والمؤمنون كل آمن بالله وملائكته وكتبه ورسله لا تفرق بين أحد من رسله. وقالوا سمعنا وأطعنا غفرانك ربنا وإليك المصير.

"Rabbundan kendisine indirilene Peygamber de iman etmiştir, mü'minler de; hepsi de Allah'a, meleklerine peygamberlerine, iman etmiş ve şöyle demişlerdir: Allah'ın peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırmayız. İşittik ve itaat ettik. Rabbimiz, bağışlamayı dileriz. Dönüş sanadır". Keza Nisâ sûresinin 136 ncı âyetinde de şöyle buyrulmuştur:

يا أيها الذين آمنوا آمنوا بالله ورسوله والكتاب الذى نزل على رسوله والكتاب الذى انز من قبل ومن يكفر بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر فقد ضل ضلالاً بعيداً.

"Ey iman edenler! Allah'a, Rasûlüne, Rasûlüne indirdiği Kitab (Kur'ân)a, daha önce indirdiği kitaba da iman ediniz. Her kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve âhiret gününü inkâr ederse, en büyük sapıklığa düşmüş olur". İşte İslâm âlimleri, Kur'ân âyetlerinde yer alan bu bilgilere dayanarak iman edilmesi gereken esasları formüleştirmişler ve her müslümanın kolayca ezberleyip öğrenebileceği «âmentü»yü vazetmişlerdir:

أمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر..

"Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve âhiret gününe iman ettim".

1. İman edilmesi gereken bu esasların başında Allah'a iman gelir. Allah'a iman, Dîn'in aslı, esası veya temel taşı olup Allah'ın varlığını ve birliğini bilmek, sonra da bunlara inanmak demektir. Allah'a iman, diğer

iman esaslarının da başıdır; çünkü Allah'a iman etmeyen bir kimse, ne O'nun meleklerine iman eder; ne O'nun melekleri vasıtasıyla indirdiği kitaplarına ve ne de bu kitapların indirildiği peygamberlere ve âhiret gününe iman eder. Kısacası Allah'a ait hiçbir şeye iman etmez. Bu sebeptendir ki, bir insanın gerçek manâda mü'min olabilmesi için önce Allah'a, O'nun varlığına ve birliğine iman etmesi gerekir.

Ancak iman, her şeyden önce bilgi (marifet)'ye dayanan bir kalb işidir ve bilgi olmadıkça imanın kalbe yerleşmesi mümkün değildir. Allah'tan başka ilâh olmadığına, O'nun ilim, irade ve kudret gibi hiçbir mahlûkta bulunmayan kemal sıfatlarıyla muttasıf olduğuna inanmak için bunlar hakkında bilgi sâhibi olmak gerekir. Allah'ı bilmenin de iki yolu vardır. Biri, aklı kullanıp Allah'ı ve Allah'ın yarattığı şeyleri düşünerek Allah'ın varlığı ve birliği esasına ulaşmak; ikincisi ise, Allah'ın bizzat kendisinin kendisi hakkında verdiği bilgileri peygamberleri vasıtasıyla öğrenmek. Ancak aklın her insanda birbirinden farklı olması ve onun vasıtasıyla Allah hakkında yeterli ve kesin bilgiye sâhip olunamaması dolayısıyla, Allah, insanlara öğretici peygamberler göndermiş, bu peygamberlere kitaplar indirmiş, aklı da bunların tebliğlerinin anlaşılıp öğrenilmesinde ve onlara iman edilmesinde yardımcı olarak görevlendirmiştir. Keza yalnız aklın Hakkı ve hakikatı bulmada yetersiz olması sebebiyledir ki, İsrâ sûresinin 15. âyetinde

... وما كنا معذبين حتى نبعث رسولاً.

"Biz, bir peygamber göndermedikçe azâb edici olmadık." buyurmuştur.

2. Meleklerle iman, iman esaslarının en önemlilerinden biridir. Kur'ân-ı Kerim'de imanla ilgili âyetlerde, ve iman esaslarının sıralandığı yerlerde, Allah'a imandan sonra meleklerle imanın zikredilmesi, bu önemi gösteren delillerden biri sayılır. Meleklerle inanmayan bir kimse Allah'ın melek vasıtasıyla peygamberlerine indirdiği kitaplara inanmadığı gibi, bu kitapları tebliğ eden peygamberlere ve dolayısıyla onların haber verdikleri âhiret gününe de inanmaz. Bu sebeptendir ki Allahu Ta'âlâ, Kur'ân-ı Keriminde kitaplara, peygamberlere ve âhiret gününe imandan önce meleklerle iman etmeyi emretmiştir.

3. Allahu Ta'âlâ'nın vahiy yoluyla peygamberlerine indirdiği kitaplara inanmak, İslâm dîninde iman esaslarından bir diğerini teşkil eder ve Allah'a ve meleklerle imandan sonraki sırayı alır. Allah, ilk insanın yaratılışından itibaren giderek çoğalan nesilleri başıboş bırakmamak ve onlara doğru yolu göstermek için yine kendi aralarından peygamberler seçmiş ve bu peygamberlere irili ufaklı kitaplar göndererek içlerindeki emir

ve yasakların insanlara tebliğ edilmesini, insanların da bu emir ve yasaklara uymalarını emretmiştir. Peygamberlere verilen bu kitapların büyük çoğunluğu küçük çapta kitaplardır ve Kur'an-ı Kerim'de bunlardan *Suhuf* adıyla sözedilmiştir. Büyük kitaplar ise, dört tanedir: Tevrat Mûsâ (a.s.)'ya, Zebur Dâvûd (a.s.)'a, İncil İsâ (a.s.)'ya, Kur'an da Muhammed (s.a.s.)'e verilmiştir. Kur'an dışındaki diğer kitaplar, vahyedildikleri sırada yazılmadığı, zaman içinde de bir kısmı unutulup bir kısmı da tahrif edildiği için bugün onlardan ancak bazı hakikat kırıntılarını ihtiva eden taklitleri vardır. Nitekim onları tetkik edenler, vahyedildikleri peygamberlerin vefatından sonraki olaylara ait sözlerle dolu olduğunu kolayca anlayabilirler.

4. Allahu Ta'âlâ'nın kendilerine suhuf lar ve kitaplar indirdiği peygamberlere inanmak da İman esaslarındandır. Allahu Ta'âlâ, kullarına kendisini ancak peygamberleri vasıtasıyla tanıtmayı irade buyurmuş ve ilk insandan bu yana birbiri arkasına sayısını bizim bilmediğimiz peygamberler göndermiştir. Bu peygamberlere indirdiği irili ufaklı kitaplarla kullarını, İslâm adını verdiği dinin esaslarına uymaya davet etmiştir.

5. İman esaslarının beşincisi Âhiret gününe imandır. Âhiret günü hesaplaşma günüdür. Her ferdin, dünyada iken Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve âhiret gününe inanıp inanmadığının ve bu inancın gereklerini Allah'ın emrettiği biçimde yerine getirip getirmediğinin hesabını vereceği, eğer küfrü imanına galebe çalmışsa cehennem azâbiyle cezalandırılacağı, İmanı üstün gelmişse cennet nimetleriyle mükâfatlandırılacağı gündür. Bu günün hiç gelmeyeceğini düşünmek, dîni kâmilen iptal etmek mânâsına gelir. Bu taktirde iyi ile kötü, güzel ile çirkin, İman ile küfür arasında hiçbir fark kalmaz, herkes dünyada her ne yapmışsa onunla yaşamış olurdu.

Yukarıda kısaca işaret ettiğimiz İman esasları, ibadetler de dâhil olmak üzere bütün âmâl-i sâliha (iyi ameller) ile birlikte İslâm'ı meydana getirirler. Bunlardan herhangi birini yok farzederek İman ve İslâm iddiasında bulunamaz, yahut bunlardan birini red veya inkâr edene mü'min ve müslüman gözüyle bakamazsınız.. Buhârî, Muslim ve diğer hadîs imamlarının kitaplarında sahîh olarak naklettikleri bir hadîsinde de Hz.Peygamber, İslâm'ın bu esaslarına işaret ederek şöyle buyurmuştur: "İslâm, beş temel üzerine bina kılınmıştır: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve Rasûlü olduğuna şehadet etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekâtı vermek, Beyt'i haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak" (Buhârî, *Sahîh*, I.8; Muslim, *Sahîh*, I.45). Hz.Peygamberin bu hadîsinde zikredilen iki şehadetin, yani Allah'tan başka ilâh olmadığına ve

Muhammed'in O'nun kulu ve Rasûlü olduğuna şehadet etmenin İmana, daha sonra zikredilen ibadetlerin de sâlih amellere delâlet ettiği gözönünde bulundurulursa, İslâm'ın temelinin İman ile sâlih amel olduğu kolayca anlaşılır. Hadîs-i şerifte sadece Allah'a ve O'nun son Peygamberi Muhammed (s.a.s.)'e İman etmekten sözedilip diğer İman esaslarının zikredilmemesi, ihtisar maksadına matuftur. Zira son Peygambere İman etmek, onun haber verdiği her şeye İman etmeyi gerektirir. "Ben Hz.Peygambere İman ediyorum" diyen bir kimsenin, ona vahyedilen Kur'an-ı Kerim'e İman etmemesi düşünülemez. Buna rağmen yine de Kur'an'a İman etmiyorsa, Hz.Peygambere İmanından söz etmesi de yalandır ve aldatmacadır.

Yukarıda zikrettiğimiz hususlar, aslında her müslümanın bildiği ve kabul ettiği temel bilgilerden ibarettir. Bununla beraber biz bu bilgileri basit de olsa burada tekrar etmek lüzumunu hissettik. Çünkü bundan sonra üzerinde duracağımız konu, yine bu bilgilere ve bazı İman esaslarının teyidine taalluk eden hususlar olacaktır.

Konu, değerli ilim adamı bir arkadaşımız olan Prof.Dr.Süleyman Ateş'in, bu derginin Ocak 1989 tarihli sayısında yayınladığı "Cennet Kimsenin Tekelinde Değildir" başlıklı makalesi ve bu makalede ileri sürdüğü bazı görüşlerdir. Biz bu görüşleri, kendi açımızdan İslâm'a aykırı ve hattâ İslâm için tehlikeli bulduk ve "Cennet Mü'minlerin Tekelindedir" başlıklı bir makaleyle Sayın Ateş'in görüşlerini, ihtiva ettikleri hata yönünden değerlendirmeye ve okuyucu üzerinde bırakabileceği yanlış inanç ve kanaati izale etmeye çalıştık.

Sayın Ateş bu makalesinde neler söylemiş ve neyin müdafaasını yapmıştır?

Her şeyden önce şunu hemen belirtelim ki, makalesinin konusu, cennetin, müslümanların, yani Allah'ın son Peygamberi Muhammed (s.a.s.)'e ve ona indirilen Kur'an'a yürekten inananların tekeline olmadığını, fakat ister yahudî olsun, ister hristiyan olsun ve isterse ne idüğü belirsiz sâbîf olsun, «Allah'a şirksiz, âhirete şeksiz inanan ve sâlih amel (dünyaya ve âhirete yararlı güzel işler) yapan» herkesin cennete girebileceğini isbat etmektir. Bu, şu demektir ki, insan, son peygamber Muhammed (s.a.s.)'e ve ona indirilen Kur'an-ı Kerim'e yürekten İman etse bile "Allah'a şirksiz, âhiret gününe şeksiz inanan ve sâlih amel yapan" herkes cennete girer. Bunun aksini iddia etmek bağnazlıktır, cenneti inhisar altına almaktır. Halbuki cennet kimsenin inhisarı (tekeli) nde değildir.

Sayın Ateş, bu görüşlerini makalesinin ilk satırlarından itibaren ortaya koymaya başlamış ve onları bazı Kur'an âyetleriyle teyid etmeye çalışmıştır.

Makalesinin başında şu ibareler yer almıştır: "Kur'ân-ı Kerîm evrensel bir mesaj getirmiş, âhiret saâdetine erip cennete girmek için gerekli şartları açıklamıştır. Bunlar: Allah'a şirksiz, âhirete şeksiz inanmak ve sâlih amel (dünyaya ve âhirete yararlı güzel işler) yapmaktır". Görüldüğü gibi bu ifade gayet açık ve kesindir. Buna göre, Kur'ân-ı Kerîm'e ve Kur'ân-ı Kerîm'in kendisine indirildiği Muhammed (s.a.s.)'e iman etmek, cennete girmenin şartlarından değildir. Makalede bundan sonra zikredilen bütün âyetler ve bu âyetlerin paralelinde yapılan bütün açıklamalar, yazısının başında ileri sürdüğü bu görüşün isbatına âittir. İsbat sadedinde dayandığı ana fikir ise, bütün peygamberlerin getirdiği dinin aynı din oluşudur. Bu görüşün delili de, Nisâ sûresinin "Biz, Nuh'a ve ondan sonra gelen bütün peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyedik..." meâlindeki 163. âyetidir. Nitekim bu âyeti delil olarak zikrettikten sonra onu şu temel görüşle açıklamıştır: "Yüce Allah, ilk elçisi olan Nûh'a neyi vahyetmiş ise, son elçisi Muhammed (ikisine de selâm olsun) e de onu vahyettiştir". Kanaatımızca Sayın Ateş, en büyük hatayı, bu âyeti kendi görüşü istikametinde açıklamaya çalışırken düşmüş ve "Allah, Nûh (a.s.)'a neyi vahyettişse Muhammed (s.a.s.)'e de onu vahyettiştir." demiştir. Oysa âyet-i kerîmede söz konusu edilen şey, her ikisine de nelerin vahyedildiği değil, nasıl vahyedildiğidir; yani vahyin keyfiyetidir: Allah Nûh (a.s.)'a nasıl vahyettişse, Muhammed (s.a.s.)'e de öyle vahyettiştir. Peygamberlere gönderdiği vahyin keyfiyetinde hiçbir fark yoktur. Yoksa Nûh (a.s.)'a vahyedilen şeyle Muhammed (s.a.s.)'e vahyedilen şeyler arasında elbette fark vardır. Zira Muhammed (s.a.s.)'e vahyedilen Kur'ân-ı Kerîm'in aynen Nûh (a.s.)'a da vahyedildiğini hiç kimse iddia edemez. Sayın Ateş, şüphesiz burada kasdettiği manânın peygamberlere verilen mesajın mahiyetindeki benzerlik, yahut aynılık olduğunu, yani «hepsinin de insanları tek Allah'a kulluğa, âhirete îmana ve sâlih amele çağırıldığını» ileri sürecektir. Peki ama acaba Allah, Nûh (a.s.) a gönderdiği vahiyde insanları, sonradan gelecek olan son Peygamber Muhammed (s.a.s.)'e ve ona indirilecek olan Kur'ân-ı Kerîm'e iman etmeye de çağırılmış mıdır? Eğer Nûh (a.s.)'a gönderilen vahiyde insanlar böyle bir îmana çağırılmışlarsa, hiç şüphesiz bunlara da iman etmek gerekir; eğer çağırılmamışlarsa, bu takdirde Nûh (a.s.) ile Muhammed (s.a.s.)'e gönderilen vahiylerin aynı olduğunu söylemek nasıl mümkün olur? Zira Muhammed (s.a.s.), Rabbından aldığı vahiyle bütün insanları kendisine ve kendisine indirilen Kur'ân'a iman etmeye davet etmiştir.

Sayın Ateş, Allah katında tek olan dinin İslâm dîni olduğunu, bütün peygamberlerin bu dîni getirmek için geldiklerini belirttikten sonra, bunu isbat için Kur'ân-ı

Kerîm'den bazı âyetler zikretmiştir. Allah'ın tek dîninin tevhid esasına dayanan İslâm dîni olduğunda ve bütün peygamberlerin aynı esasa dayalı dîni tebliğ için geldiklerinde hiçbir müslümanın şüphesi yoktur. Ancak Sayın Ateş, bu görüşü teyid için Mâide sûresinin "Havarilere: Bana ve elçime inanın, diye vahyettiğim. İnandık, biziz. Müslümanlar olduğumuza şahid ol, demişlerdir." meâlindeki 112. âyetini zikretmiş ve akabir de şunları söylemiştir: "Âyet, Hz. İsa'ya inanan Havarilerin müslüman olduğunu söylemektedir. Demek ki İslâm, sadece son dînin adı değil bütün ilâhî dinlerin ortak adıdır". Şimdi Sayın Ateş'e şu soruyu yöneltmek vâcib olur: Âyet, Hz. İsa'ya inananların müslüman olduklarını söylediğine göre, bu, Hz. İsa'ya inanmayanların müslüman olamayacakları manâsına gelir. Peki, gerçek böyle olunca, Sayın Ateş, Hz. Muhammed (s.a.s.) için de aynı şeyi neden düşünmemiş ve ona inanmayanların müslüman sayılamayacaklarını vurgulayarak söylemeyi neden ihmal etmiştir? Allah'a ve Hz. İsa'ya inanan Havarilerin müslüman olduklarına şüphe yoktur. Çünkü onlar, Hz. İsa'nın ashabındır ve onunla birlikte yaşamışlar, ona tâbi olmuşlardır. Önlerinde ondan başka tâbi olacakları bir peygamber de yoktur. Gerçek böyle olunca, Sayın Ateş'e bir soru daha yöneltile ve dense ki: "Aynı Havariler, Muhammed (s.a.s.) devrine kadar yaşamış olsalardı ve fakat ona tâbi olacak kadar da inançları bulunmasaydı, onlara yine de müslüman demek mümkün olur muydu, yahut Allahu Te'alâ onlar hakkında aynı âyeti indirir miydi"? Acaba Sayın Ateş bu soruyu nasıl cevaplandırır?

Kur'ân âyetlerini dâima kendi siyak ve sibakı içerisinde değerlendirmek gerektiğine hiç kimsenin itiraz etmemesi gerekir. Zira bir âyeti siyak ve sibaktan tecrid ederek ve hattâ onu beyan eden başka âyetleri nazarı itibara almayarak yapılacak bir değerlendirme, çok defa yanlış anlamalara sebep olur. Kanaatımızca değerli arkadaşımızı bizim hatalı gördüğümüz görüşe sevkeden âmillerin en önemlisi de, ister yahudî olsun, ister hıristiyan veya sâbiî olsun, herkese cennet kapılarının açık olduğunu ileri sürerken, delil olarak zikrettiği âyetleri siyak ve sibakları içinde ele almamış olmasıdır. Her ne kadar kendisi makalesinin bir yerinde (s.15) "Kur'ân'ın sadece bir tek âyeti ile hüküm verilmez. Kur'ân âyetleri birbirini teyid etmektedir." demiş ise de, bu kaideye yine bizzat kendisi riayet etmemiş, iddiasını, her nedense, içinde bazı îman esaslarının zikredilmediği âyetlere dayamaya ve delillerini bu âyetler arasından seçmeye ayrı bir özen göstermiştir. Nitekim makalesinde, Nisâ sûresinin (İş), ne sizin kuruntularınız, ne Kitab ehlinin kuruntularına göre olmaz. Kötülük yapan, onunla cezalandırılır ve kendisine Allah'tan başka ne dost ne de yardımcı bulamaz. Erkek veya kadından her kim inarak güzel işler yaparsa, işte öyle kimseler cennete girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar." meâlindeki 123-124. âyetlerini cennete girmek için vazedilmiş bir

genel prensip olarak değerlendirdikten sonra, "İşte bu genel prensibi her yerde vurgulayan Kur'an, Arabistan'da bilinen dîn mensupları içinde bu prensibe bağlı kalan insanları cennetle müjdelemiştir:» diyerek Bakara (62) ve Mâide (69) sûrelerinde yer alan şu mealdeki âyeti zikretmiştir: "Şüphesiz (Hz.Muhammed'e) iman edenler, yahudîler, hıristiyanlar ve sâbiiler, bunlardan her kim Allah'a ve âhiret gününe inanır, iyi iş yaparsa, elbette onlara Rabları katında mükâfat vardır; onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir".

Sayın Ateş, Bakara ve Mâide sûrelerinin bu âyetini, yahudî, hıristiyan ve sair dîn mensuplarının da cennete gireceklerine delil saymış ve âyeti zikrettikten sonra şu görüşlere yer vermiştir: "Kur'an-ı Kerîm, Allah'ın bu geniş rahmetini tevhid erbabına sunmuş iken bizim Allah'ın rahmetini daraltmağa; son dîn mensuplarından başka kimsenin cennete girmeyeceğini iddia etmeğe hakkımız var mı? Kur'an peygamberler ve ilâhî dînler arasında bir ayırım yapmıyor ki.. Son dîn ne ise ilk dîn de odur..."

Sayın Ateş'in bu görüşlere delil olarak zikrettiği âyet-i kerîmenin sıyak ve sibakı içerisinde değerlendirilmediği, onun nerede ve ne maksatla nâzil olduğuna hiç bakılmadığı kolayca anlaşılmaktadır. Oysa buna biraz dikkat edilseydi, gerek Bakara sûresinde ve gerekse Mâide sûresinde kendilerine sayısız nimetler verilmiş olmasına rağmen yine de küfürlerinden vazgeçmeyen yahudîlerden ve hıristiyanlardan söz edilirken bu âyete yer verildiği görülürdü. Bunun ise, Kur'an-ı Kerîm'in İslâm'a davet metoduyla yakından ilgili olduğuna şüphe yoktur. Zira küfürleri kendilerini çepeçevre kuşatmış olanların davet edilecekleri ilk esas elbette Allah'a iman olacaktır. Âhiret gününe iman daveti ise, inançlarının veya küfürlerinin karşılığını mutlaka göreceklerini bilerek davranışlarını ona göre ayarlamaları esasına dayanır. Keza müşriklerden söz edilirken onların davet olundukları esasın da Allah'ın vahdaniyeti inancından başka bir şey olmadığını gözden uzak tutmamak gerekir. Buna göre Kur'an-ı Kerîm'deki İslâmî daveti başlıca üç grupta değerlendirmek mümkündür. Birincisi, müşriklere yöneltilen davettir ki, esasını tevhid inancı teşkil eder. Kur'an bunları önce Allah'tan başka ilâh olmadığı inancına davet etmiştir. İkinci grup, kendilerine peygamber gönderilip kitap verilen ve Allah'a inanmaları gerektiği halde peygamberlere isyan edip kitapların hükümleriyle amel etmeyen kitap ehlidir ki, bunlar, küfürleri kendilerini çepeçevre kuşatmış olduğu için önce Allah'a iman etmeye davet olunmuşlardır. Üçüncü grup ise, kalblerine iman nûru düşmüş, fakat iman için kendilerine bir yol bulamamış bazı Kitap ehli ile müslümanlara yakınlık duyan kimseler olup, Allah'a, Rasûlüne ve ona indirilen Kur'an'a iman etmeye davet

olunmuşlardır. Fakat her üç davetin de hedefi, bütün insanları son Peygamber Hz.Muhammed (s.a.s.) in tebliğ ettiği dinde birleştirmektir. Çünkü bu dîn, artık ne Nûh (a.s.)'un, ne İbrahim (a.s.)'in ve ne de Mûsâ ve İsâ (a.himû s.)'nin tebliğ ettiği dîndir. Bu dîn, Allahu Ta'âlâ'nın

اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتى ورضيت لكم الاسلام ديناً.

"Bugün dîninizi sizin için ikmal edip üzerinize nimetini tamamladım ve dîn olarak size İslâm'ı seçtim" (Mâide sûresi, 3) sözleriyle tanımlayarak bütün insanları kendisine davet ettiği dîndir. Bir şeyin yenisi, tamamı ve en mükemmeli gelince, onun eskisi, eksigi ve bozulmuşuyla yetinilebileceğini ileri sürmek aklın alabileceği işlerden midir?

Dînin temeli, şüphesiz Allah'a îmandır. Fakat siz, insanları bu yüce duyguya yükseltebilecek güvenilir bir merdiven gösteremezseniz kimi ona davet edebilirsiniz? Yirmi asır önce yaşayan insanlara belki Hz.İsâ ve onun tebliği bu iş için yeterli olmuştu. Fakat onun ortaya çıkışı, kendisinden çok kısa bir süre sonra insanların başka ilâhlar aramalarına engel olamamıştır. Teslis akidesi bu arayışın tabii bir neticesinden başka nedir ki? Eğer yirmi asır öncesinin İsevi tebliği, beş asır sonra gelecek olan insanlar için yeterli olsaydı, son bir Peygambere ihtiyaç hâsıl olur mu idi? Sayın Ateş'in Kur'an'ın doğruladığı mukaddes kitapların Kur'an indiği sırada mevcut olduğunu ve hiç tahrif edilmediğini ileri sürmüş olmasına rağmen, bu kitapların bile ehlini şirkten ve küfürden koruyamamış olması, hiç üzerinde durulmayacak bir konu mudur?

Kitap ehlinin ellerinde bulunan bu kitaplardaki bazı hakikat kırıntılarını Kur'an-ı Kerîm'deki benzerleriyle karşılaştırmak, sonra da "Kur'an'ın doğruladığı Kitap, ortadan kalkmış, mevcut olmayan bir Kitap değil, Kur'an indiği sırada Kitap ehlinin ellerinde bulunan Kitap'tır." (s.10) demek, bu Kitab'ın Kur'an'ın nüzûlüyle neshedilmiş olamayacağını ileri sürüp bunun isbatına çalışmak, hiçbir şey ifade etmez. Fakat siz, yahudî ve hıristiyanların ellerinde sahîh olarak bulunduğunu iddia ettiğiniz bu kitapların, onları okuyan bu Kitap ehline ne ölçüde hidayet kaynağı olduğunu ve onları, İsâ'nın Allah'ın oğlu, yahut Allah'ın İsâ'da tecessüd etmiş bir rûh olduğu inancından ne ölçüde koparıp İslâm'ın tevhidine yönelttiğini söyleyebilir misiniz? Eğer yahudî ve hıristiyanların ellerinde bulunan bu kitaplar gerçekten Allahu Ta'âlâ'nın Kur'an'la teyid ettiği sahîh kitaplar ise, Kur'an-ı Kerîm'in de haber verdiği gibi, son bir Peygamberin geleceğine dair bu kitaplarda yer alan haberlerin ne ölçüde yahudî ve hıristiyan yüreği hoplatıp gelen o son Peygambere yönelttiğini açıklayabilir misiniz? Yoksa siz, yahudî veya hıristiyanın son Peygam-

bere yönelmesi ve ona inanması önemli değil, yeter ki o, "Allah'a şirksiz, âhirete şeksiz inansın, bir de dünya ve âhirete yararlı işler yapsın, yahudî ve hristiyan olarak da cennete girer" mi diyeceksiniz? Nitekim de Sayın Ateş, makalesinin 13. sayfasında söylediklerini tekrar vurgulayarak aynı görüşü ileri sürmüş ve şöyle demiştir: "Tekrar vurgulayarak belirtmek isteriz ki, Kur'an'a göre Allah'a şirksiz, Âhirete şeksiz inanan ve sâlih amel yapan her ilâhî dîn mensubu cennetle müjdelidir». Hayır aziz kardeşim, hayır! Bazı Kur'an âyetlerinde sadece Allah'a ve âhret gününe imandan söz ediliyor diye, Allah'ın tüm meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine îman etmeyen bir yahudîyi veya hristiyanı cennete sokamazsın; "ben sokmuyorum ki, onları Allah sokuyor" da diyemezsin. Cennete giden yol, Allah'a ve âhret gününe îman ile birlikte Allah'ın meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine, aralarında hiçbir ayırım yapmadan imandan geçer. Bu yoldan ayrılan kimse ise, cennete değil cehenneme gider. Zaten Allah, cenneti değil cehennemi ağzına kadar dolduracağını vadedmiştir. Hem o derece doldurmak ki, Kaf süresinin 30 uncu âyetinde de belirtildiği gibi, cehenneme «doldun mu?» diye sorulduğu zaman, o, «daha var mı?» cevabını verecektir. En büyük dileğimiz ve duamız, bütün insanların hidayete erip cennete gitmeleridir. Fakat Allah, îman ile küfrü en belirgin çizgilerle ayırmış ve cennetini sadece mü'minlere tahsis etmiş iken, siz, O'nun âlemlere rahmet olarak gönderdiği sevgili Peygamberine ve ona nûr ve hidayet kaynağı olmak üzere indirdiği, kendisinde hiçbir şüphe bulunmayan Kitab'ına îman etmemiş ve onlara sırt çevirmiş kimselerle cennetini dolduramazsınız. Aksi halde îman ile küfür, mü'min ile kâfir arasında ne fark kalır?

Hz.Muhammed (s.a.s.), kendinden önceki peygamberler gibi belli bir kavme gönderilmiş değildir. O bütün insanlara hidayet ve rahmet olmak üzere gönderilmiştir. Bu sebeple onun daveti bütün insanları şâmil olmuş, başta kendi kavmi olmak üzere, yahudî, hristiyan ve diğer bütün dîn mensuplarını İslâm'a davet etmiştir. İslâm ise, Allah'a, aralarında hiçbir ayırım yapmaksızın peygamberlerine ve bu peygamberlere indirilen kitaplara imandır. Bu sebeptedir ki Allahu Ta'âlâ, Âl-i İmrân süresinin 84. âyetinde sevgili Peygamberine şöyle emretmiştir:

قل أمنا بالله وما أنزل علينا وما أنزل على إبراهيم وإسماعيل وإسحاق ويعقوب والأسباط وما أوتى موسى وعيسى والنبون من ربهم لانفرق بين احد منهم ونحن له مسلمون.

«(Ey Peygamber!) De ki: Allah'a, bize indirilen (Kur'an)'e, İbrahim'e İsmail'e, İshak'a, Ya'kûb'a ve oğullarına indirilenlere, Mûsâ'ya, İsâ'ya ve diğer peygamberlere Rabları tarafından verilenlere îman ettik. Onlardan hiçbiri arasında ayırım yapmayız. Biz O'na teslim

olanlarız». Hazreti Peygambere yöneltilen bu emir, hiç şüphesiz, ona îman etmesi gereken bütün insanları şâmil-dir ve ister yahudî veya hristiyan olsun, ister başka bir dîne mensup bulunsun, herkesin samimiyetle bu sözü tekrarlaması lâzımdır: "Allah'a, bize indirilen (Kur'an)'e, İbrahim'e... İman ettik. Onlardan hiçbiri arasında ayırım yapmayız. Biz O'na teslim olanlarız". İslâm gerçek İslâm, böyle bir îman üzerine bina kılınmıştır. Nitekim Allahu Ta'âlâ Peygamberine bu îmanı emrettikten sonra, İslâm'ın bu esasa dayalı olduğunu, bunun dışındaki yolun İslâm olamayacağını beyan için, yukarıdaki âyetin hemen akabinde şöyle buyurmuştur:

ومن يتبع غير الإسلام ديناً فلن يقبل منه وهو في الآخرة من الخاسرين.

«Her kim İslâmdan başka bir dîn ararsa, (bu dîn) kendisinden aslâ kabul edilmeyecektir. O kimse, âhirette de hüsrana uğrayanlardan olacaktır.» Gerçek manâdaki İslâm, Allah'a, peygamberlerine ve kitaplarına îman etmek olunca, yahudîleri ve hristiyanları cennete girsinler diye îman esaslarının bir kısmından istisnâ kılıp «haydi siz Muhammed (s.a.s.)'e ve ona indirilen Kur'an'a îman etmeseniz de olur. Yahudî ve hristiyan olarak da cennete girebilirsiniz.» diyebilir misiniz? Fakat çok acı bir gerçektir ki, Sayın Ateş bu istisnâyı yapıyor ve makalesinin bir yerinde Nisâ süresinin 171. âyetini zikrettikten sonra şöyle diyor: «Bakınız, Kur'an-ı Kerîm, Kitap ehlinin dînlerini kötölemiyor, onlardan dînlerini bırakmalarını da istemiyor, fakat tevhide aykırı inançları bırakıp Allah'a ve elçilerine inanmaya, aşırıktan vazgeçmeye çağırıyor...» Sayın Ateş, zikrettiği âyet-i kerîmedeki «Allah'a ve elçilerine inanın» ibaresini görüyor, buna işaret ediyor, fakat ehl-i kitabın inanmaları gereken elçiler arasında Muhammed (s.a.s.)'in de bulunduğunu düşünmeden «dînlerini bırakmalarını istemiyor..» diyebiliyor. Peki ama Muhammed (s.a.s.) yahudî ve hristiyanları kendisine ve kendisine indirilen Kur'an'a inanmaya davet etmemiş midir? Al-i İmrân süresinin baştarafındaki âyetler 60 kişilik hristiyan Necran heyetinin Muhammed (s.a.s.)'i ziyareti ve onunla bazı itikadî konularda münakaşaya girişmesi üzerine nâzil olmuştur. Bu âyetlerden ikisi, 31 ve 32. âyetler, dikkat çekicidir ve şöyledir:

قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحبكم الله ويغفر لكم ذنوبكم والله غفور رحيم قل اطعوا الله والرسول فان تولوا فان الله لا يحب الكافرين.

«(Ey Muhammed!) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız, buna tâbi olunuz ki Allah da sizi sevsin ve günâhlarınızı bağışlasın. Allah, Gafûrdur; Rahîmdir. (Ve yine) de ki: Allah'a ve Rasûl'e itaat edin; eğer yüz çevirirlerse, bilsinler ki Allah kâfirleri aslâ sevmez».

Manâsı gayet açık olan bu âyetlerinde Allahu Ta'âlâ sevgili Peygamberine hitap ederek buyurmuştur ki: Ey

Muhammed! Başta, seninle dîn ve îman konusunda münakaşaya girişen şu Necran hıristiyanları olmak üzere bütün insanlara de ki: İster yahudî olun, ister hıristiyan olun, ister müslüman olun ve ister ne olursanız olun, eğer Allah'a inanıyor ve O'nu seviyorsanız, bu inancın ve bu sevginin bir gereği olarak, O'nun bütün insanlara bir rahmet olmak üzere gönderdiği son Peygamberine, yani bana îman ve itaat ediniz. Bana itaat etmeniz, benim size Rabbim katından getirdiğim emir ve yasaklara uymanız ve bunların gereğini yapmanız demektir. Ancak bana itaat ettiğiniz takdirde ki, Allah da sizi sever ve günâhlarınızı bağışlar. Zaten Allah çok bağışlayıcıdır; çok merhametlidir. Bununla beraber eğer Allah'a ve bana itaattan yüz çevirecek olursanız, küfür işlemiş olursunuz ki, Allah da kâfirleri aslâ sevmez.

Şüphesiz Allah'ı sevmek çok büyük bir iştir. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, bu sevginin bir bedeli vardır ve O'nu seven kimse, bu bedeli ödemek zorundadır. Bu bedel, âyet-i kerîmede de ifade edildiği gibi, O'nun Peygamberine tâbi olmaktır. Başka bir ifadeyle Allah'ı sevmenin yolu, O'nun uyulmasını emrettiği Peygamberinden geçer. Eğer Allah'ı sevdiklerini söyleyenler, Onun Peygamberine îman edip ona uyarlarsa, ancak o zaman Allah'ın sevgisini kazanırlar ki, bu, Allah'ı sevmekten daha büyük bir şeydir. Zira insan için önemli olan husus, onun Allah'ı sevdiğini söylemesinden çok, Allah'ın onu gerçekten sevmesidir. Allah'ı sevdiğini söyleyip de, kendisini Allah'a sevdirememiş olan kimse ne bedbaht bir kimsedir.

İşte, insanın kendisini Allah'a sevdirebilmesinin tek yolu, âyet-i kerîmede de açıklandığı üzere, Allah'ın Peygamberi Hz.Muhammed (s.a.s.)'e îman ve itaat etmek, hiç sapmadan onun peşinden gitmektir. Çünkü onun yolu, insanı Allah'ın sevgisine ulaştıran, mağfiretine ve merhametine kavuşturan tek yoldur; İslâm'dır. O halde son Peygamberle çizilip tamamlanan İslâmî yolu takip etmeyen ve o yolun şartlarına, emir ve yasaklarına uymayan kimse, boş yere Allah sevgisinden söz edip kendini kandırmasın. Zira böyle kimseler, Allah'ı sevdiklerini ne kadar çok söylerlerse söylesinler, sözleri asılsızdır; yalandır; aldatmacadır. Eğer doğru olsaydı, yolları Hz.Peygamberin gösterdiği yoldan başka bir yol olmazdı.

Netice olarak, İslâm'ın yolu Allah'a ve Peygamberi Muhammed (s.a.s.)'e itaattan oluşan bir yoldur. Allah'a itaat, O'nun Kitab'ına itaattır; Peygamberine itaat ise, onun, Rabbından tebliğ ve tebyin ettiği dînine itaattan ibarettir. Kim Allah'a ve Rasûlüne itaattan yüz çevirirse, yukarıda zikrettiğimiz ikinci âyette de belirtildiği gibi, küfrü seçmiş ve kâfir olmayı yeğ tutmuş demektir. Oysa

Allah kâfirleri hiç sevmez. Gerçek böyle olunca, Allah'ın Rasûlü (s.a.s.)'ne îman etmeyen ve onu tanımayan kâfirlerin yine de cennete gireceklerini söyleyebilir misiniz?

Üzerinde önemle durulması gereken bir husus da, Allah'ın, Kur'an-ı Kerîm'in muhtelif yerlerinde son Peygamberi Hz.Muhammed (s.a.s.)'e îmanı emrettiği gibi pek çok yerinde de itaatı emretmesi ve bu itaatı kendisine itaatla bir tutarak bundan yüz çevirenleri küfürle tavsif etmesidir. Meselâ Âl-i İmrân sûresinin 32. âyetinde şöyle buyurmuştur:

قل اطيعوا الله والرسول فان تولوا فان الله لا يحب الكافرين.

"(Ey Muhammed!) De ki: Allah'a ve Rasûl'e itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse, bilsinler ki Allah kâfirleri aslâ sevmez". Nûr sûresinin 54. âyetinde de şöyle buyurmuştur:

قل اطيعوا الله واطيعوا الرسول فان تولوا فانما عليه ما حمل وعليكم ما حملتم وان تطيعوا تهتدوا وما على الرسول الا البلاغ المبين.

"(Ey Muhammed!) De ki: Allah'a itaat edin; Rasûl'e de itaat edin. Eğer yüz çevirirseniz (siz zararlı çıkarsınız). Zira Peygamber, yüklendiği (peygamberlik görevi)nden, siz de yüklendiğiniz (itaat görevi) nden sorumlusunuz. Eğer Peygambere itaat ederseniz doğru yolu bulursunuz. Onun işi apaçık beyandır". Aynı sûrenin 56. âyetinde de şöyle buyurmuştur:

واقموا الصلاة واتوا الزكاة واطيعوا الرسول لعلكم ترحمون.

"Namazı kılın, zekâtı verin ve Rasûl'e itaat edin ki rahmet olunaszınız".

İman, hiç şüphesiz bir kalb işidir ve Allah'tan başka hiç kimse kalbin içinde ne olduğunu bilemez. Bu sebeptendir ki Allahu Ta'âlâ müslüman olmayan bir kimsenin zorla İslâm'a sokulmasına rıza göstermemiştir; çünkü zorlanan insan, kendisi için tehlike sezdiği anda zorlandığı istikamete yönelirse de, kalbi aksi istikamettir, fakat siz onu bilemezsiniz. Bununla beraber şunu da unutmamak gerekir ki, zorlama ve zorlanma söz konusu olmaksızın kalbteki îmanın varlığına delâlet eden bir şey mutlaka vardır ve o da insanın fiil ve davranışlarıdır, kısacası amelleridir. «Her kap içinde bulunan şeyi sızdırır». Ne bal testisinden sirke, ne de sirke testisinden bal sızar. Bunun gibi, sahîh îman sahîbinin amelleri, kendisinden îmanına uygun olarak zuhur eden sâlih amellerdir. Kâfirin amelleri ise, küfür kokuludur.

Bu basit kaidenin ışığı altında şu gerçeği açıklayabiliriz ki: Allahu Ta'âlâ, Muhammed (s.a.s.)'e ve ona indirilen Kur'an-ı Kerîm'e îmanı İslâm'ın esası kılmış ve bütün insanları gerçek manâda müslüman olmaları için bu iki esasa îman etmeye çağırmıştır. Fakat İslâm, sadece îmandan ibaret olmadığı için îmanı emret-

mekle yetinmemiş, aynı zamanda yine bütün insanları Allah ile birlikte Rasûlüne itaatı emretmiştir. Bu sebeptir ki iman ve itaat birbirinin tamamlayıcısıdır ve biri olmadan diğerinin olması mümkün değildir. Yukarıda örneklerini zikrettiğimiz âyet-i kerîmelerde emredilen itaatın en büyük özelliği, Allah'a ve Peygamberine itaat olarak birarada ve aynı derecede zikredilmiş olmasıdır. Yani Allah'a itaat ne ise, Peygamberine itaat da odur. Binâenaleyh bir kimsenin çıkıp da: "Ben Allah'a itaat ederim, ama Peygamberine itaat etmem. "Yahut" ben Allah'a itaat ederim, ama Peygamberine Allah'a itaat ettiğim kadar etmem." demeye hiçbir hakkı yoktur. Allah'a ne derecede itaat ederse Peygamberine de aynı derecede itaat etmekle yükümlüdür. Allah'a ve Rasûlüne iman etmenin gereği budur. Şu var ki Allah yegâne ilâhtır; O'ndan başka ilâh yoktur. Bu sebeple biz O'na hem iman ve itaat ederiz, hem de ibadet ederiz. Fakat Muhammed (s.a.s.), Allah'ın kulu ve Rasûlüdür ve biz ona sadece iman ve itaat ederiz.

Şunu da unutmamak gerekir ki, bir kimsenin Peygambere itaat etmeden Allah'a itaat etmesi mümkün değildir. Başka bir ifadeyle, Allah'a itaat etmenin yolu, Peygamberine itaattan geçer. Nitekim Allah Ta'âlâ Nisâ sûresinin 80. âyetinde bu gerçeği şöyle ifade etmiştir:

من يطع الرسول فقد اطاع الله ومن تولى فما أرسلناك عليهم حفيظاً

"Her kim Peygambere itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Her kim de yüz çevirirse, biz seni onlara bekçi olarak göndermedik".

Bu açıklamalardan sonra Sayın Ateş'e şu soruyu tekrar yöneltmek gerekir: Yahudî ve hıristiyanları, yahut diğer dîn mensuplarını, Allah'ın son Peygamberi Muhammed (s.a.s.)'e ve ona indirilen Kur'an-ı Kerîm'e iman etmekten istisnâ edebilir misiniz? Eğer yahudî ve hıristiyanların da Muhammed (s.a.s.)'e ve Kur'an-ı Kerîm'e iman etmeleri gerekir" dersiniz, yukarıda bazı örneklerini zikrettiğimiz itaatla ilgili emirlerin yahudî ve hıristiyanları da şâmil olduğunu reddetmemeniz gerekir. Aksi halde "iman etmeleri gerekir" dediğiniz kimselerde imandan eser kalmaz. Gerçi Sayın Ateş, makalesinin 14. sayfasındaki "Ancak Hz.Muhammed (s.a.s.)'in peygamberliğini duymuş Kitap ehlinin, onun gerçekten hak tarafından vahy alan bir peygamber olduğunu, ona gelen Kur'an'ın da Hakkın vahyi olduğunu kabul etmesi, buna inanması gerekir» şeklindeki sözlerine işaret ederek yahudî ve hıristiyanların da Hz.Peygambere ve Kur'an-ı Kerîm'e iman etmeleri gerektiğini tekrar edecektir. Fakat makale içinde geçen bu sözün çok geç kalmış ve sadece zevahiri kurtarmak için söylenmiş bir söz olduğunu Sayın Ateş de çok iyi bilmektedir. Bir taraftan

"yahudî ve hıristiyanların da Hz.Peygambere ve Kur'an'a inanmaları gerekir" diyeceksin; bir taraftan "Kur'an'a göre imanın, sadece kuru bir sözden ibaret olmadığını, güzel eylemler biçiminde görünen kesin düşünce olduğunu" (s.13) söyleyeceksin, sonra da bütün bunları bir kalemde reddedip kendi dînlerine bağlı kalan Kitap ehlinin yine de cennetle müjdeli olduğunu ileri sürecek-sin!. Bu nasıl imandır Sayın Ateş?!

Şimdi bu anlaşılmaz çelişki karşısında Sayın Ateş'e düşen iş, iman konusundaki kesin tavrını ortaya koymak olacaktır:

1.Muhammed (s.a.s.) Peygamber olarak yalnız Arap kavmine mi gönderilmiştir, yoksa bütün insanlara mı?

2."Bütün insanlara gönderilmiştir" diyecek olursa, bütün insanların ona ve ona indirilen Kur'an'a iman etmeleri gerekir mi gerekmez mi?

3."İman etmeleri gerekir." diyecek olursa, bu iman ameli gerektirir mi gerektirmez mi? Yani Hz.Peygambere ve Kur'an-ı Kerîm'e iman edenler, Hz.Peygambere ve Kur'an-ı Kerîm'e itaatla yükümlü müdürler, yoksa değiller midir?

4."İman ederler, fakat itaatla yükümlü değillerdir" diyecek olursa, bu takdirde böyle bir iman nasıl bir şeydir ve ona iman demek mümkün müdür?Bu ve benzeri sorulara verilebilecek cevaplar, kanaatımızca Kitap ehlinin, diğer dîn mensuplarının ve hattâ müslüman olduğunu söyleyenlerin iman ve küfür olmak üzere iki menzile arasındaki mevkillerini belirtmeye yeterli olacaktır.

Sayın Ateş'in makalesinde dikkati çeken diğer bir husus da, Kur'an-ı Kerîm'in nâzil olmaya başladığı sıralarda Kitap ehlinin ellerinde bulunan Tevrat ve İncil'in sahih olduğu ve tahrif edilmediği iddiasıdır. Kur'an-ı Kerîm'in bu kitapları tasdik edici olarak gelmiş olması ve Kur'an'da, bu kitaplarda da hidayet ve nûrun var olduğundan sözedilmesi, Sayın Ateş'in bu konuda ileri sürdüğü başlıca delilleridir. Tevrat'ın tahrif edildiğine delâlet eden bazı Kur'an âyetleri ise, Sayın Ateş tarafından farklı şekilde tefsir edilmiştir. Ona göre bu tahrif Tevrat metninde değil, Talmud gibi Tevrat'a yazılan şerhlerde vukubulmuştur. Sayın Ateş, Nahl sûresinin «Dillerinizin yalan yere nitelendirmesinden ötürü şu helâldir, şu haramdır demeyin, sonra Allah'ın üstüne yalan atmış olursunuz. Uydurdukları yalanı Allah'ın üstüne atanlar iflah olmazlar.» meâlindeki 116. âyetini zikrettikten sonra şöyle demiştir: "Kur'an'ın işaret ettiği bu eylem, yalnız yahudîlere veya müşriklere münhasır kalmamıştır. Zamanla her dîne böyle katmalar olmuş, dîn adamlarının zanna dayanarak verdikleri

hükümler Allah'ın hükmü kabul edilmiştir. Müslüman fakihler de bu konuda yahudilerden geri kalmamışlardır. Zaten onların bunu dinin rûhundan uzak ayrını hükümleridir ki, kolay dîni güçleştirmiş, dîn hakkında kuşkular uyanmasına sebep olmuştur".

Sayın Ateş'in Tevrat metninde tahrifat yapılmadığını, yapılan tahrifatın Tevrat'ın kendisinde değil, ona yazılan şerhlerde olduğunu söylerken, tahrifat yapmak hususunda müslüman fakihlerin yahudilerden geri kalmadıklarını ileri sürmesi, müslüman fakihlere yöneltilmiş çok çirkin bir ithamdır. Biz fakihleri bu çeşit davranışlardan tenzih ederiz. Hiçbir zaman onlar, kendi elleriyle yazdıkları kitapları "bu Allah'ın kitabıdır" diyerek maddî kazanç sağlamaya, yahut yahudî ve hıristiyan haham ve râhibleri gibi müslümanlar tarafından "Erbâb" (Rablar) ithihaz edilmeye kalkışmamışlardır. Kur'ân-ı Kerim, Allah'ın haram ve helâlini değiştiren ahbar ve ruhban sınıfının Allah'a rubûbiyetinde nasıl şirk koştuklarını zikreder. Müslüman fakihler bu gibi davranışlardan çok uzak kalmışlardır. Onlar yüzünden de kolay olan dîn güçleşmiş değildir. Sayın Süleyman Ateş'in onların yahudilerden aşağı kalmadıklarını söylemekle kazanacağı hiçbir şey yoktur. Bununla beraber, öyle zannediyoruz ki, hiçbir yahudî ve hıristiyan dîn âlimi, Sayın Ateş'in bu makalesindeki kadar elde mevcut Tevrat ve İncillerin Kur'ân'a dayalı bir müdafasını yapmamış, onlara toz kondurmazlık etmemiştir. Ve yine öyle zannediyoruz ki, hiçbir yahudî ve hıristiyan dîn âlimi, bu makaledeki kadar Tevrat ve İncillerin tahriften uzak kaldığını iddia edecek cesareti gösterememiştir. Bu bakımdan Sayın Ateş'e ne kadar teşekkür etseler azdır. Maamafih tahrif işinde biz yine de Sayın Ateş'in bir zamanlar Fakültece yayınlanan Tefsir'ine (cilt 1. sayfa 570) bakalım ve orada neler söylediğini görelim; sonra da makalesinde, Tefsir'de yazdıklarının neden aksini savunduğunu bulmaya çalışalım. Sayın Ateş, Nisâ sûresinin 46. âyetiyle ilgili tefsirinde şöyle demiştir:

«46. âyette, yahudilerin, kelimeleri tahrif ettikleri ifade ediliyor. Tahrif, bir şeyi bozmak, değiştirmek anlamındadır. Râzî, yahudilerin üç türlü tahrifinden sözeder":

«1.Yahudîler, Kitaplarındaki bir kelimeyi başka kelime ile değiştirirlerdi. Tevrat'ta *reb'a* (ortaboylu) kelimesini değiştirip yerine uzun boylu Âdem kelimesini koymuşlar, recm hükmü de had ile değiştirmişlerdir».

«2.Tahrif, sözün içine batıl kuşkular atmak ve bozuk yorumlarla, bir takım kelime oyunları ile sözü asıl anlamı dışına çıkarmakla da olur. Bu tür tahrifi, İslâm milletleri içinde türeyen çeşitli mezhepler de yapagelmışlerdir».

"3.Yahudîler, Hz.Peygamber (s.a.v.)'in yanına gelir, birtakım sorular sorarlar, yanından çıktıklarında da ondan duydukları sözleri kasden bozar, yanlış manâlara çekerlerdi".

"46. âyette kasedilen tahrif, yahudilerin, kelimeleri değiştirmelerinden çok, duydukları sözleri yanlış anlamlara çekmek suretiyle yaptıkları tahriftir. Mâide sûresindeki 13. âyeti de onların, bizzat kelimeleri değiştirerek yaptıkları tahrifi gösterir. **Demek ki yahudîler, her iki tahrifi de yapmışlardır**".

"Hindli Bilgin, eş-Şeyh Rahmetullah, İzharu'l-Hakk adlı eserinde Kitabı Mukaddesteki kelime ve anlam tahriflerine, katma ve çıkarmalara yüz misal vermiştir. Bunlardan bir tanesine bakalım:..."

"...Tevrat müfessirlerinden Adam Clark da: 32-39. âyetlerin Tevrat'ın doğru bir nüshasına hâşiye olarak yazıldığını, sonra onu istisnah eden birinin, bunları Tevrat metninden sanıp Tevrat'a soktuğunu kesinliğe yakın bir biçimde kuvvetle zannediyorum, diyor."

"Daha bunun gibi örnekler çoktur. Tevrat müfessirleri, Tevrat'ı yazan Azra'nın, Tevrat'a bazı şeyler kattığını, bazı ibareleri ilâve edenin kim olduğunu bilmediklerini, ancak bunları Mûsâ'nın yazmadığını açıklamışlardır. Bâbil'e ait sözlerin çokluğu da Tevrat'ın, İsrail Oğullarının Bâbil esaretinden sonra yazılmış olduğunu gösterir".

"Tevrat'ın zaman içinde çok tahrifata uğradığı muhakkaktır..."

İşte bunlar, Sayın Ateş'in Tevrat'la ilgili olarak Tefsir'inde ileri sürdüğü görüşlerdir. Üzerinde durduğumuz makalesinde ise, bu görüşlerin hiçbirine değinmemiş, aksine yahudilerin elinde bulunan Tevrat'ın müdafasını yapmıştır. Meselâ makalenin (s.11) bir yerinde şöyle demiştir: "Şimdi eğer Kur'ân indiği sırada Tevrat ve İncil muharref, aslı yok ve Kur'ân onları tamamen neshetmiş, ortadan kaldırmış ise nasıl yahudilere Tevrat'ın hükmünü uygulamaları; hıristiyanlara İncil'in hükmünü uygulamaları ve genel olarak Kitap ehline, Tevrat ve İncil'in ve Rablerinden kendilerine indirilene uygulamaları emredilir?..."

Nesih konusuna gelince, Sayın Ateş, makalesinde, Tevrat ve İncil'de tahrif olmadığını, Kur'ân-ı Kerim'in onları tasdik etmek için geldiğini, onlarda da nûr ve hidayet bulunduğunu belirttikten ve kitap ehlinin de bu kitaplarla amel ederek cennete gireceklerini ileri sürdükten sonra, Kur'ân-ı Kerim'in bu kitapları neshetmediği iddiasında bulunmuştur. Nesih, bir nassın hükmünü iptal etmek, onu hükümsüz kılmak demektir. Bir kanun, başka bir kanunun yerine çıkarıldığı zaman,

eski kanun hükmünün kalkması ve artık onun tatbik edilmemesi gibi.

Sayın Ateş, kitap ehlinin kendi dinleri üzere kalmaları halinde de mü'min sayılıp cennete gireceklerini iddia ettikten sonra, Tevrat ve İncil'in neshedilmediği görüşünü benimsemesi tabii bir neticedir. Fakat bize göre mesele, üzerinde durulmayacak ve münakaşası yapılmayacak kadar basittir. Şöyle ki:

Eğer son Peygamber Muhammed (s.a.s.)'e ve ona indirilen Kur'an-ı Kerim'e iman ve itaat etmek şart ise - ki Sayın Ateş'in hiç değinmediği bu iman ve itaat, Allahu Ta'âlâ'nın Kur'andaki açık ve kesin emridir- Kur'an-ı Kerim'le amel eden bir kimsenin Tevrat veya İncil'e artık ihtiyacı yoktur. Tevrat ve İncil Kur'an-ı Kerim'den daha mükemmel ve daha mufassal değildir ki, Kur'an bir kenara bırakılarak diğerleriyle amel edilsin.. Gerçek olan şudur ki, Hz.Peygambere ve ona indirilen Kur'an-ı Kerim'e iman ve itaat etme şerefine nâil olmuş gerçek mü'minler için nesih olayı zaten tahakkuk etmiştir. Sizin onların neshedilmediğini ileri sürmeniz neyi değiştirir?

Yazımıza son verirken Sayın Ateş'in, makalesinin bir yerinde (s.15) ileri sürdüğü bir görüşe bir defa daha

işaret etmek istiyoruz. Orada Sayın Ateş diyordu ki: «Kur'an'ın sadece bir tek âyeti ile hüküm verilemez. Kur'an âyetleri birbirini tefsir etmektedir...» Bu görüşe yürekten katılıyor ve «keşki Sayın Ateş de buna uysaydı» diyoruz.

Sözümüzü, Allahu Ta'âlâ'nın Nisâ sûresindeki 150-152. âyetleriyle noktalarken duâ edelim ve diyelim ki: Allah, cümlemizi rızasına aykır düşünce ve davranışlardan muhafaza buyursun. Âmin.

ان الذين يكفرون بالله ورسله ويريدون ان يفرقوا بين الله ورسله ويقولون
نؤمن ببعض ونكفر ببعض ويريدون ان يتخذوا بين ذلك سبيلاً

«Allah'ı ve Peygamberlerini inkâr edenler, Allah ve peygamberleri arasını açmak isteyenler, bazılarını inanır, bazılarını da inkâr ederiz diyenler ve (iman ile küfür) arasında bir yol tutmak isteyenler... İşte gerçekten kâfir olanlar bunlardır. Ve Biz, (böyle) kâfirler için zelil edici bir azâb hazırladık. Allah'a ve peygamberlerine iman edenler ve onlardan hiçbiri arasında ayırım yapmayanlar ise, işte bunlara da mükâfafları verilecektir. Allah, çok bağışlayıcıdır; çok merhametlidir.»

İlmî çalışmalara yeni başlayanları teşvik etmek

*

Her türlü taassubu dışlamak, hurafeleri ayıklamak

*

Dini doğru bilip, doğru yaşamaya ortam hazırlamak.

*

Düşünen aklı ön plânda tutan ilim adamlarıyla milleti kaynaştırmak

*

Düşünceyi çok yönlü geliştirmek ve çok yönlü düşünen insan yetiştirmek.

İlkelerini benimseyen İslâmî Araştırmalar'a abone oldunuz mu?.

Abone olmak için 316660 no'lu posta çekine abone bedelini yatırmanız yeterlidir.

Öğrenci: 20.000TL Normal: 25.000TL Kurum: 28.000TL

Yazışma Adresi: P.K.60 06240 Samanpazarı/Ankara Tel: 324 50 50 - 311 47 57